

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:3377

av **Bengt Eliasson (L)**

Åtgärder för att stärka hästnäringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hästnäringens samhällsekonomiska betydelse och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hästnäringens betydelse för det öppna landskapet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hästnäringens betydelse för en meningsfull fritid och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hästen som en resurs inom vård och omsorg och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en rättssäker och förutsägbar behandling av hästnäringen inom skattesystemet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en rättssäker och förutsägbar behandling av hästnäringen inom plan- och bygglagen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en rättssäker och förutsägbar behandling av hästnäringen när strandskyddsregler tillämpas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om friskvårdsförmån även för ridsport och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hästgödsel som en resurs och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av säkra ridvägar och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om spelpolitikens betydelse för hästnäringen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Hästnäringen i Sverige är i dag stor, och utgör det svenska jordbrukets fjärde största inkomstkälla. Idag finns ca 360 000 hästar i Sverige, vilket gör vårt land till det näst hästtätaste i Europa. Hästarna finns där människor finns, det vill säga runt storstadsområdena. Det stora hästintresset skapar efterfrågan på varor och tjänster, som till exempel utbildning för både ryttare och hästar, foder, stallplatser, turridning och turism, utrustning, hovslagare, veterinärvård, avel, spel med mera. Nya produkter, yrken och tjänster utvecklas och skapar grund för småföretagande i framförallt tätortsnära landsbygd, men också i glesbygd.

Hästnäringen ger jobb och lägre trösklar till arbetslivet, inte minst på landsbygden

I dagsläget ger den svenska hästnäringen en samhällsekonomisk omsättning på ca 45–50 miljarder kronor per år och 30 000 avlönade heltidsarbeten. Relativt många av dessa arbeten har låga trösklar för anställning. För landsbygden spelar hästen en viktig roll. Själva hästintresset är för många en drivkraft för att flytta från stad till landsbygd. Genom lantbrukets rationalisering har många gårdsbyggnader blivit överflödiga, men återtas nu som hästgårdar och skapar en levande landsbygd. Hästen är en fantastisk brygga mellan land och stad.

Hästen håller landskapet öppet

Våra svenska hästar äter foder som kommer från motsvarande 600 000 fotbollsplaner eller en yta lika stor som halva Skånes åkermark. Hästen ingår som en naturlig del i kretsloppet och bidrar till stor del till att bevara det svenska odlingslandskapets biologiska mångfald samt kultur- och skönhetsvärden. Det ökande antalet hästar ersätter också därmed delvis de kraftigt minskade antalet kor och hjälper därmed till att behålla det öppna landskapet. Sverige har också stor del kuperad mark som är väl anpassad för hästhållning och avel.

Hästen skapar arenor för aktivitet för alla

Hästen spelar en viktig roll för avkoppling och upplevelse. Över en halv miljon människor rider regelbundet och av dessa är 450 000 kvinnor. Ytterligare en halv miljon människor har regelbunden kontakt med hästar. Näst efter fotbollen, är ridsporten den största ungdomsidrotten och ca 160 000 personer är medlemmar i någon av landets över 800 ridklubbar. I Sverige finns över 500 ridskolor spridda över hela landet. I ridning tävlar män och kvinnor på lika villkor. Ridning är Sveriges näst största parasport. Cirka 4 000 ryttare med funktionsnedsättning får genom ridningen möjlighet till en meningsfull och stärkande fritid. Inför hästen är vi alla lika, oavsett kön eller ålder.

Hästen och hästens miljö är en resurs inom vård och omsorg

Hästen och hästens miljö innebär en resurs för insatser inom rehabilitering, habilitering, social omsorg, psykiatri, specialpedagogisk verksamhet och folkhälsa i stort.

Hästunderstödda insatser inom sjukvårdens område ökar i Sverige, från en i internationell jämförelse låg nivå. Hästen och hästens miljö är en stor utnyttjad resurs för att minska ohälsan i Sverige.

Åtgärder för att förenkla och underlätta för näringsverksamhet med hästanknytning

Hästnäringen är en framtidsbransch. Hästintresset ökar, det finns stora möjligheter att utveckla verksamheter inom en mängd olika områden, inte minst inom besöksnäringen och vård och omsorg. Många hästföretagare upplever idag att de inte får samma förutsättningar som andra näringsidkare, med ett förutsägbart och tydligt regelverk som hanteras lika över hela landet. Det finns även ett antal olika utmaningar där hästen och hästverksamhet i sig hanteras annorlunda än andra motsvarande företeelser. Några av dessa områden är:

Hästföretagen vill bli behandlade som vilket annat företag som helst

Många hästföretagare vittnar om ett misstroende från Skatteverket, där hästverksamhet ses som en hobby och inte som en affärsverksamhet. Det kan till och med vara svårt att få F-skattsedel. Hästföretagande bör utifrån Skatteverkets synvinkel ses som vilken näringsgren som helst och följa samma regler som andra näringsverksamheter. Regelverket ska vara rättssäkert och förutsägbart. Precis som för vilken bransch som helst.

Tolkningen av plan- och bygglagen samt strandskyddet

Undantag för krav på bygglov omfattas enligt plan- och bygglagen (PBL) av ekonomibyggnader för jordbruk, skogsbruk eller annan liknande näring. Om hästnäringens verksamhet ingår i detta tolkas olika över landet. För hästföretagarna är situationen oviss. Kommer det nya ridhuset eller stallet att räknas som ekonomibyggnad eller inte? Väljer näringsidkaren att ansöka om bygglov, som kanske inte behövs, innebär det ofta bygglovs kostnader som inte alls står i proportion till den tid som läggs ner på granskningen av dessa relativt enkla, men till ytan stora, byggnader. Bestämmelserna behöver förtydligas och anpassas till den mängd olika näringsverksamheter som idag förekommer på ett modernt jordbruk, alternativt ges möjlighet att överklaga ett beslut från kommunen att en byggnation är bygglovspliktig.

Ett liknande undantag gäller också strandskyddet. Byggnader och anordningar som behövs för jordbruk, fiske, skogsbruk eller renskötsel är undantagna från strandskyddet. Hästföretagare stöter däremot ofta på hinder att använda marker i områden nära vatten, och det innebär att stängsling, ekonomibyggnader m.m. för just hästar, men inte för andra betande djur, förbjuds i dessa områden, med följd att marken inte kan betas och att naturvärden försvinner. Undantaget för strandskydd bör även inkludera hästverksamhet.

Friskvårdsförmån även för ridsport

Hästsporten är Sveriges näst största idrott, den ger människor förbättrad hälsa, livskvalitet, fysiskt och psykiskt välbefinnande, men innefattas inte i friskvårdsförmånen. Skattelagstiftningens diskriminering av ridsporten bör upphöra. Ur

ett näringsperspektiv kommer en inkludering av ridsportsaktiviteter att ge positiva effekter på företag och organisationer som erbjuder ridsport, t.ex. ridskolor och turridding.

Hästgödsel – en resurs

Hästarna i Sverige producerar uppskattningsvis 2,7 miljoner ton gödsel per år, vilket är cirka 10 procent av den totala gödselmängden från alla husdjur i landet. Hästgödsel innehåller växtnäringsämnen och bör därför återgå till åkermark. Flertalet hästar finns i tätorter eller i tätortsnära landsbygd. Många häst- och stallägare saknar tillgång till åkermark på rimligt avstånd. Hanteringen av gödsel blir då en kostsam utgiftspost. Till detta kommer en otydlig lagstiftning där hästgödseln klassas som miljöfarligt avfall om en tredje part är inblandad, t.ex. en transportör mellan hästgård och lantbruk. Ofta hanteras den värdefulla växtnäringen som avfall. Det är synd. Hästgödsel passar dessutom väl att samröta med hushållsavfall, där hästgödsel bidrar med fibrer. Idag saknas system och logistik för denna hantering. Hästgödsel bör hanteras som en resurs och inte som ett problem.

Skapa säkra ridvägar och ridleder

Hästen räknas som ett fordon, samtidigt som det är ett flyktdjur. Bristen på säkra hästvägar ökar risken för olyckor och för konflikter mellan olika intressenter. Det är av stor vikt att hästen och hästrelaterad verksamhet ingår i samhällsplaneringen. Dels för att säkerställa att det finns säkra passager för hästekipage, som ofta framförs av barn och ungdomar, dels för att underlätta för hästföretagande inom besöksnäringen.

Spelpolitikens betydelse för hästnäringen

Välutbildad arbetskraft är ett måste, oavsett näringsgren. Efterfrågan på välutbildad arbetskraft inom hästnäringen ökar. Idag finns utbildningar på såväl gymnasienivå som postgymnasial och inom högskolan. Hästnäringen finansierar själv till närmare hälften det hippologiska högskoleprogrammet.

Ägarna till ATG har tillsammans med regeringen kommit överens om att årligen föra över 50 miljoner kronor från ATG till Hästnäringens Nationella Stiftelse (HNS) för att driva övergripande frågor som stöttar hästnäringen i Sverige. ATG stöttar även hästforskningen. HNS avsätter drygt 30 miljoner årligen för att driva den treåriga hippologutbildningen på högskolenivå och olika yrkesutbildningar inom hästnäringen.

Just nu pågår en översyn över spelmarknaden. Idag har ATG ensamrätt på spel med hästar i Sverige. En omreglering av spelmarknaden kan innebära förändrade förutsättningar för ATG:s bidrag till hästnäringen, och det är något som behöver övervägas i den fortsatta omregleringen av spelmarknaden.

Bengt Eliasson (L)